Programm suhkrumagusale kirjanikule

15 aastat tagasi - 13.11.2010 Autor: AM

(Arvutimaailm 10/10)

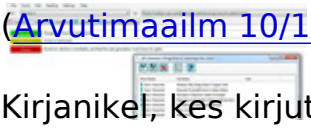

Kirjanikel, kes kirjutavad paljude kangelastega romaane, tekib toimetajatega alatasa küsimusi, et kui tegelane Põdrangu Jaak oli 3. peatükis surnud, kuidas siis 8. peatükis ta sahvrit röövib?

Sündmustikud võivad kirjutamise käigus jõuda tihtipeale sinna, kuhu neid algselt ei olnud soovitud. Nüüd tuleb kirjanikele appi Spacejock Software´i välja töötatud tarkvara yWriter 5.

Programm liigendab teost stseenide kaupa. Võid ühte stseeni ilmutada teatava osa oma tegelastest, lisada tegevuspaiga, aja ning vajalikud atribuudid. Kui Tolstoil oleks “Sõda ja rahu” kirjutades olnud kasutusel yWriter 5, siis ei oleks ta pidanud oma mälu koormama asjaoluga, et kuidas husaarid said pudelimängu mängida, kui nad neli viiest ärajoodud pudelist Neevasse viskasid ja ka viimasega midagi juhtus. Tolstoi oleks avanud “projekti” alt alajaotuse *Items* ja vaadanud sealt täpselt, mitu pudelit alles on.

Paika panna saab kõigi stseenide täpse aja ning kestvuse. Stseeni tüüpideks on aktsioon ja reaktsioon. Ühes peatükis võib olla mitu stseeni. Tegelaste meeleolu ja nende vahelist pinget on võimalik määrata kümnepallisüsteemis. Arusaamatuks jääb aktantide vahelise suhte “kvaliteet”, mida tuleb samuti määrata kümne palli kaupa. Vilets inimsuhe on järelikult tarkvara loojate jaoks ebakvaliteetne.

Programm ei protesteeri, kui ma alustan oma romaani 22. septembrist aastal 3000, tegevuspaigaks Kuku klubi. Oodatakse euro tulekut, mängus on ka koerad, isegi üks papagoi on mu uues romaanis kõrvaltegelane. Selgub, et võimalik on loogilises järjestuses paika panna, mis ajal ma mingit peatükki lõpetan (kuupäevaliselt kahjuks ei ole). Sisestanud viis peategelast ja kaks kõrvaltegelast, püüan minna stseeni kirjelduse ja tegevuspaiga juurde, kuid sinna mind ei lasta. Alajaotused nagu “Details”, “Characters”, “Locations” on *un-read*, loetamatud.

Asi on selles, et need ei aktiveeru enne, kui pole alustatud teist peatükki, milles kordub mõni esimese peatüki tegelane. Järgmise peatüki ajal on juba olemas nii

kangelased kui sündmuspaigad. Järelikult ei saa kirjutada sellist raamatut, milles iga peatükk oleks eri tegelastega. Ludwig Sander, kes jändas sümbolistliku romaaniga, viskaks selle programmi kohe nurka.

yWriteri tundmaõppimiseks läheb omajagu aega, ka on hirm kirja pandud struktuuridest (mitte tekstist) lahti saada, nagu juhtub algajal, kes ei tea, et selle programmi jaoks algab romaan alates 2. peatükist, 1. peatükki aga võib ka niisama kirjutada, ainult selle olulisemaid atribuute ei laeku mällu. Sulepea-ajastu kirjanikel tekiks tõsine küsimus, milleks on vaja täita lahtrit “eesmärgid”, kui eesmärgi täitmisega kaasneb reaktsioon ja valikud… Aga kui tegelasel ei olegi valikut? Karmid kirjanikud nagu Jack London ei vaataks sel juhul yWriteri poolegi.

AARNE RUBEN

Tehnilised andmed: yWriter 5
Hind: tasuta (vabavara, lähtekoodi ei avaldata)
Platvormid: Windows (alates XP-st), Linux, Mac OS X, Solaris, BSD
Omadused: stseenide kaupa redigeerimine, tegelaste ja esemete loogika juhtimine, varundus, progressimeeter

PLUSSID
Teeb varundust
Jälgib loogikat

MIINUSED
Erijuhtude puhul kasutamatu
Esimeses stseenis ei saa kõike sisestada

AM HINNE: **3**

- Testid

- Tarkvara